

Uzasadnienie

Projekt planu ochrony rezerwatu został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z uwzględnieniem art. 20 ust. 1, 2 i 3 tej ustawy. Zakres zrealizowanych prac został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt planu sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 4, 11, 14 i 16 ustawy o ochronie przyrody, w rezerwacie nie wyznacza się obszarów do wykonywania polowań, miejsc połowu ryb i innych organizmów wodnych oraz miejsc wprowadzania psów.

Zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 3 i 5 ustawy o ochronie przyrody w rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej, oraz nie udostępnia się rezerwatu dla celów rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów, ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu przyrody w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

Rezerwat został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 kwietnia 1979 r w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. nr 13 poz. 77). Celem ochrony jest zachowanie stanowiska wiciokrzewu pomorskiego oraz fragmentu naturalnego lasu łęgowego. Osobliwością florystyczną wyróżniającą rezerwat na tle regionu i kraju jest obfite stanowisko wiciokrzewu pomorskiego *Lonicera periclymenum*. To okazałe pnącze jest gatunkiem subatlantyckim. Jego zwarty zasięg obejmuje zachodnią Europę od południowej i zachodniej Skandynawii, poprzez Wyspy Brytyjskie po Półwysep Iberyjski na zachodzie, na południu dochodzi do północnych Włoch. W Polsce gatunek ten osiąga swoją wschodnią

granicę występowania nie przekraczając linii Wisły. Poza pasem nadmorskim i zachodnią częścią kraju jego stanowiska są niezwykle rzadkie. To występujące w rezerwacie jest szczególnie pod wieloma względami. Ze względu na to, że jest najdalej wysunięte na wschód stanowi interesujący obiekt badawczy pod względem biogeograficznym. Od pozostałych stanowisk dzieli go odległość ponad 200 km. Populacja wiciokrzewu pomorskiego jest bardzo dynamiczna, obficie kwitnie i cechuje się dużym arealem liczącym blisko 12 ha, z czego na 2 ha rośnie w zwarciu dochodzącym do 100%. Poszczególne osobniki dorastają do wysokości 14 m, a grubość pędów u najokazalszych egzemplarzy dochodzi do 2 cm grubości. Do cenniejszych siedlisk występujących na terenie rezerwatu należy Łęg olszowo-jesionowy *Fraxino-Alnetum*. Występuje ono w zachodniej części rezerwatu stanowiąc znaczną jego część. W drzewostanie dominuje olsza czarna *Alnus glutinosa* z czeremchą zwyczajną *Padus avium*. Miejscami, w podszyciu dominują: leszczyna *Corylus avellana*, porzeczka czerwona *Ribes spicatum* i kruszyna *Frangula alnus*. W runie występują gatunki charakterystyczne dla zespołu, związku i rzędu: niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, prosownica rozpięchła *Milium effusum*, śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*. Duży udział ilościowy pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica* oraz niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* świadczy o nadmiernym przesuszeniu siedliska. W chwili obecnej do czynników wpływających na dalszy rozwój łęgu należy odwodnienie terenu. Przebiegający wzdłuż rezerwatu rów, który powstał najprawdopodobniej na bazie naturalnego cieku, sprawia, że woda zbyt szybko odpływa. W efekcie w wielu miejscach rezerwatu obserwuje się nadmierny rozwój gatunków nitrofilnych, do jakich zalicza się pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* oraz ekspansję niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, który wypiera rodzimy gatunek – niecierpka pospolitego *Impatiens noli-tangere*. Biorąc pod uwagę fakt, iż przedmiotem ochrony jest zachowanie stanowiska wiciokrzewu pomorskiego *Lonicera periclymenum* oraz fragmentu naturalnego lasu łęgowego celem działań zaplanowanych w projekcie planu ochrony jest utrzymanie tego gatunku i zbiorowiska. Ponadto przewidziano w projekcie planu ochrony zachowanie, ze względów historycznych i kulturowych, miejsca pamięci narodowej jakim jest cmentarz z okresu I wojny światowej. Aby zapewnić realizację powyższego celu cały teren rezerwatu przyrody zakwalifikowano do objęcia ochroną czynną. Realizacja działań ochronnych pozwoli na utrzymanie i stopniowe zwiększenie różnorodności biologicznej rezerwatu, a w szczególności utrzymanie przedmiotu ochrony jakim jest wiciokrzew pomorski, zahamowanie ekspansji gatunków obcych, prawidłowy rozwój, różnicowanie się struktury i składu gatunkowego drzewostanów, utrzymanie walorów kulturowych tego miejsca.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października

2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wyłożył projekt zarządzenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. O wyłożeniu projektu zarządzenia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:

- a) wywieszenie w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczenia;
- b) wywieszenie w siedzibie Urzędu Gminy Piaseczno;
- c) wywieszenie w siedzibie Nadleśnictwa Chojnów, w którego zarządzie znajduje się rezerwat;
- d) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety.

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu planu ochrony wniosł Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych w Warszawie oraz Nadleśniczy Nadleśnictwa Chojnów. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

- 1) wniesioną przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Chojnów uwagę:
 - a) *„Zarządzenie § 7 pkt 2 - zapis odnosi się do utrzymania dotychczasowej formy użytkowania co należy rozumieć na dzień wprowadzenia zarządzenia w życie. Taki zapis nie dopuszcza cięć rębnych, które mogą pojawić się w przyszłości. Ponadto tworzenie otuliny szerokości 300 m tylko w strefie przylegającego drzewostanu bez gruntów nieleśnych graniczących z rezerwatem od północnej strony gdzie zagrożenie jest większe, mija się z celem. W związku z powyższym Nadleśnictwo proponuje następującą treść tego punktu: "W odległości nie mniejszej niż 100 m od granic rezerwatu należy utrzymać dotychczasowe formy użytkowania zgodne z ewidencją gruntów i budynków.”*

uznaje się za słuszną i nanosi się zmiany w projekcie planu ochrony, poprzez zdefiniowanie wskazań do ściśle określonych powierzchni, których przebieg granic został wskazany na załączniku graficznym.

- b) *„Zarządzenie § 7 pkt 4 - do zapisu Nadleśnictwo proponuje dodać słowo "nowej", ponieważ doprecyzuje to możliwość utrzymania (remontów) istniejącej infrastruktury. Po zmianie punkt otrzyma brzmienie: "Na obszarze rezerwatu należy wykluczyć lokalizację nowej infrastruktury technicznej.”*

uznaje się za słuszną i nanosi się zmiany w projekcie planu ochrony.

- c) *„Załącznik nr 1 Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji (...), 7 kolumna, 6 wiersz - zapis wskazujący na ograniczenie liczby osób mogących jednocześnie przebywać na szlaku nie jest możliwy do spełnienia ze względu na otwarty przebieg tego szlaku. W związku z powyższym Nadleśnictwo proponuje następującą treść: "Zbieranie śmieci, ograniczenie penetracji wnętrza rezerwatu poprzez skoncentrowanie ruchu do wyznaczonego szlaku."*

uznaje się za słuszną i nanosi się zmiany w projekcie planu ochrony.

- d) *„Załącznik nr 2 Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej (...). Zakres działań ochronnych, intensywność, pięciolecie - zapis wskazujący na konieczność usunięcia 25% sztuk, masy lub powierzchni nie daje żadnego marginesu błędu. W związku z powyższym Nadleśnictwo proponuje określić rozmiar jako około 25%."*

uznaje się za pozbawioną racji i nie znajduje się podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w projekcie planu ochrony. Pojęcia „około” nie stanowi miary wielkości, w oparciu o który można bez trudu zdefiniować rozmiar, w jakim należy wykonać działanie ochronne, aby przyniosło ono pożądaną efekt. Ścisłe zdefiniowanie zakresu działań ochronnych, w jakim można je wykonywać, wynika z art. 15 ust. 2 pkt 1 i art. 20 ust. 3 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, zdefiniowanie w planie ochrony działań ochronnych, jest równoznaczne z wprowadzeniem, na obszarze ich wykonywania, odstępstw od obowiązujących w rezerwacie zakazów. Wprowadzenie w życie tego rodzaju regulacji prawnej, w taki sposób aby nie nastroczało to trudności w jej interpretacji, możliwe jest wyłącznie poprzez ścisłe zdefiniowanie zakresu, w jakim dane odstępstwo będzie obowiązywać. Z tego tytułu, art. 20 ust. 3 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody nakłada obowiązek podania w planie ochrony rozmiaru zaplanowanych w nim działań ochronnych. Zawężanie w planie ochrony definicji działań ochronnych do sformułowania „około”, z pominięciem ich szczegółowej charakterystyki, w szczególności, powierzchni, przewidzianej do pozyskania masy drzewnej, sprawia, że wykonanie ustanowionego prawa będzie niemożliwe, w związku z brakiem możliwości podejmowania zachowań, które mieściłyby się w granicach postępowania, przyznanego i zabezpieczonego przez normę prawną. Taka sytuacja mogłaby doprowadzić w konsekwencji do stanu, w którym plan ochrony nie mógłby podlegać wykonaniu, w związku z brakiem możliwości zdefiniowania obowiązków, jakie należałoby nałożyć na podmiot chcący wykonywać czynności faktyczne wskazane w danej normie prawnej. Z tego tytułu, wprowadzenie zaproponowanego przez Wnoszącego uwagę zapisu „około 25 %” pociągnęłoby za sobą w następstwie

dowolność interpretacji zakresu, w jakim dopuszczono w planie ochrony możliwość zastosowania odstępstwa od obowiązujących w rezerwacie zakazów.

- e) *„Załącznik nr 2 Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej (...). Zakres działań ochronnych, intensywność, pięciolecie, wiersz cięcia pielęgnacyjne zapis wskazujący na konieczność usunięcia 5% sztuk, masy lub powierzchni nie daje gwarancji osiągnięcia pożądanego efektu hodowlanego i przyrodniczego. Poza tym cięć prześwietlających nie można rozliczać powierzchniowo. W cięciach prześwietlających należy usunąć minimum 25% masy. W związku z powyższym Nadleśnictwo proponuje następującą treść tego zapisu: Około 15% masy raz na 10 lat w górnym piętrze drzewostanu. Analogicznie należy zmienić procent w kolumnie w ciągu 20 lat na około 30% masy. Jednocześnie powyższe działanie nie ma zastosowania do młodego pokolenia bukowego. Tam należy wykonać zabieg czyszczeń późnych wynikających z potrzeb młodnika, bez wskazania ilości drzew do usunięcia. Załącznik nr 2, pkt 4 cięcia prześwietlające - definicja jest niezrozumiała. W związku z tym Nadleśnictwo proponuje następującą treść: cięcia prześwietlające - działanie ochronne w postaci wycinania wybranych drzew w górnym piętrze drzewostanu poprawiające dostęp światła i opadów do dna lasu, a także powodujące uzyskanie pełnowartościowego pokolenia drzew z pozostawieniem na terenie rezerwatu wyciętych sztuk do naturalnego rozkładu”*

uznaje się za słuszną i nanosi się zmiany w projekcie planu ochrony. Celem uniknięcia mylenia zdefiniowanych w projekcie planu ochrony pojęć, odstępuje się od używania pojęcia „cięcia prześwietlające” stosowanego w drzewostanach gospodarczych, na rzecz pojęcia „poprawa warunków wzrostu”. Zastępuje się użyte wyjaśnienie pojęcia „cięcia prześwietlające – działanie ochronne, którego realizacja wynika z potrzeb młodego pokolenia drzew, w szczególności rozpoczęcia wegetacji, ilości opadów, warunków świetlnych i obejmujące rozluźnienie zwarcia w odnowieniu bukowym, poprzez wycinanie indywidualnie wybranych sztuk, w celu uzyskania pełnowartościowego pokolenia drzew, z pozostawieniem na terenie rezerwatu wyciętych drzew do naturalnego rozkładu” na rzecz „poprawa warunków wzrostu – działanie ochronne obejmujące:

rozluźnienie nadmiernego zwarcia w odnowieniu bukowym, poprzez wycinanie drzew wybranych w indywidualny sposób,

regulacja zwarcia drzewostanu poprzez równomierne usuwanie na całej powierzchni drzew z górnych warstw, wybieranych do usunięcia według kryterium uzyskania efektu w postaci zwiększenia dostępu światła i opadów do dna lasu i poprawy

żywołności młodego pokolenia drzew zwiększających przestrzenne i wiekowe zróżnicowanie drzewostanu,

drzewa usunięte w ramach działania pozostawia się na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu.

- 2) wniesioną przez Regionalną Dyрекcyję Lasów Państwowych w Warszawie uwagę:
- a) *„Załącznik nr 2 Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej (...). Eliminacja czeremchy - jak wskazuje wieloletnie doświadczenie leśników oraz badania naukowe, między innymi dr Anny Namury-Ochalskiej zabiegi polegające na wycinaniu osobników gatunku inwazyjnego jakim jest czeremcha amerykańska są całkowicie nieskuteczne, co więcej powodują stymulację do odnawiania wegetatywnego. W związku z tym RDLP w Warszawie sugeruje zastosowanie innych metod eliminacji gatunków obcych. W przypadku działania ochronnego Eliminacja czeremchy RDLP w Warszawie proponuje uszczegółowienie poprzez wprowadzenie nazwy gatunkowej eliminacja czeremchy amerykańskiej.”*

uznaje się za pozbawioną racji i nie znajduje się podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w projekcie planu ochrony. Przy usuwaniu gatunków obcych, poza działaniami wskazanymi w projekcie planu ochrony, można podjąć próbę ich eliminacji za pomocą środków chemicznych czy też karczowania. Użycie środków chemicznych lub karczowanie całych drzew i krzewów wraz z ich pniakami, pociągają za sobą negatywne następstwa w formie dużej inwazyjność w środowisko rezerwatu. Z tego tytułu, oraz z faktu, że celem ochrony rezerwatu jest wiciokrzew pomorski, w projekcie planu ochrony odstąpiono od tych metod na rzecz metody mniej inwazyjnej, jaką jest wycinanie. Zastosowanie tej metody pozwala w pełni zabezpieczyć przed przypadkowym zniszczeniem, jakie może powstać w trakcie np.: karczowania, celu ochrony rezerwatu.

- b) *„Załącznik nr 2 Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej (...). Zakres działań ochronnych, intensywność, pięciolecie - w przypadku działań ochronnych polegających na usuwaniu gatunków obcych oraz leszczyny, wprowadzono zapis wycięciu podlega 25% sztuk, masy lub powierzchni(...). RDLP w Warszawie sugeruje zapis wycięciu podlega około 25% zwartej powierzchni. Proponujemy usunięcie słów sztuk, masy. Zabieg w proponowanej formie jest bardzo mało efektywny, powinien on być ponawiany co roku (przy usunięciu w pierwszym roku wszystkich starszych osobników). W przypadku czeremchy amerykańskiej, badania Anny Namury-Ochalskiej wskazują, że należałoby zastosować metodę usuwania osobników czeremchy poprzez wyrywanie (karczowanie w przypadku starszych egzemplarzy).”*
- uznaje się za słuszną i nanosi się zmiany w projekcie planu ochrony poprzez

zastąpienie zapisu wskazującego na sztuki, masę, lub powierzchnię zapisem wskazującym na powierzchnię. Wskazuje się przy tym równolegle, że plan ochrony przewiduje ciągłe usuwanie czeremchy amerykańskiej i leszczyny, w szczególności ich odnowienia, pojawiającego się w miejscach po usuniętych egzemplarzy. Dlatego nie znajduje się podstaw do poprawy projektu planu ochrony w części dotyczącej ponawiania działania co roku.

- c) *„W przypadku cięć prześwietlających nastąpiło pomieszanie pojęć. Cięcia prześwietlające, według nauk leśnych, mają na celu poprawę warunków wzrostu drzew (zarówno drzewostanu głównego, jak i ewentualnego młodego pokolenia) w wyniku wyraźnego zwiększenia dopływu światła. Ich intensywność nie powinna być niższa niż 25 % masy. W przypadku rozluźnienia zwarcia w odnowieniu bukowym (...) w celu uzyskania pełnowartościowego pokolenia drzew mamy do czynienia z typowymi zabiegami o charakterze czyszczeń wczesnych i późnych. W związku z powyższym w przypadku cięć prześwietlających należy mówić o usunięciu co najmniej 25% masy na powierzchni wymagającej prześwietlenia w przypadku czyszczeń intensywność należy dostosować do potrzeb młodego pokolenia.”*

Celem uniknięcia mylenia zdefiniowanych w projekcie planu ochrony pojęć, odstępuje się od używania pojęcia „cięcia prześwietlające” stosowanego w drzewostanach gospodarczych, na rzecz pojęcia „poprawa warunków wzrostu”. Zastępuje się użyte wyjaśnienie pojęcia „cięcia prześwietlające – działanie ochronne, którego realizacja wynika z potrzeb młodego pokolenia drzew, w szczególności rozpoczęcia wegetacji, ilości opadów, warunków świetlnych i obejmujące rozluźnienie zwarcia w odnowieniu bukowym, poprzez wycinanie indywidualnie wybranych sztuk, w celu uzyskania pełnowartościowego pokolenia drzew, z pozostawieniem na terenie rezerwatu wyciętych drzew do naturalnego rozkładu” na rzecz „poprawa warunków wzrostu – działanie ochronne obejmujące:

rozluźnienie nadmiernego zwarcia w odnowieniu bukowym, poprzez wycinanie drzew wybranych w indywidualny sposób,

regulacja zwarcia drzewostanu poprzez równomierne usuwanie na całej powierzchni drzew z górnych warstw, wybieranych do usunięcia według kryterium uzyskania efektu w postaci zwiększenia dostępu światła i opadów do dna lasu i poprawy żywotności młodego pokolenia drzew zwiększających przestrzenne i wiekowe zróżnicowanie drzewostanu,

drzewa usunięte w ramach działania pozostawia się na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu,

f) *„Nie jest zrozumiałe dlaczego w projekcie zabiegi ochronne obejmujące swą powierzchnią całe wydzielenie rozbito na kilka mniejszych powierzchni, skoro są to identyczne działania ochronne (np. eliminacja leszczyny, eliminacja dębu czerwonego, eliminacja czeremchy w oddziale 241 a). RDLP w Warszawie sugeruje połączenie identycznych zabiegów w ramach tego samego wydzielenia.”*

uznaje się za słuszną i nanosi się w tym zakresie zmiany w projekcie planu ochrony,

g) *„Monitoring oraz monitoring II w projekcie zarządzenia należy zawrzeć metodykę wykonywania monitoringu oraz wyraźne wskazanie, że organem odpowiedzialnym za wykonanie ww. zabiegu jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.”*

uznaje się za pozbawioną racji i nie znajduje się podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w projekcie planu ochrony. Rezerwat nie pokrywa się powierzchniowo z obszarem Natura 2000, ani nie leży w jego granicach. Z tego tytułu, w projekcie zarządzenia nie znajduje zastosowania regulacja prawna zdefiniowana w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, nakazująca wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych. Należy ponadto wskazać, że nie ma konieczności rozbudowy użytej w planie ochrony definicji monitoringu, poprzez wymienienie w niej wskaźników, bez zdefiniowania których niemożliwa jest ocena stanu populacji danego gatunku rośliny. Już z samego założenia monitoringu, należy stwierdzić, że nie ustalenie podstawowych parametrów stanu populacji, w szczególności takich jak liczebność, zagęszczenie czy też zajęta powierzchnia, sprawi, że na jego podstawie nie będzie można uzyskać odpowiedzi o kondycji danej populacji.

Stosownie do zaleceń wskazanych przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w piśmie z dnia 04.01.2013 r. znak DOP-OC.600.276.2012.MK, nakładających na regionalnych dyrektorów ochrony środowiska obowiązek przedkładania Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska do zaopiniowania projekty aktów prawa miejscowego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przesłał projekt zarządzenia Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska przedstawił następujące uwagi:

1) *w § 7 ust. 1 pkt 1 zarządzenia, o którym mowa w pkt 1) zamieszczono ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Piaseczno, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Piaseczno, planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, których treść stanowi powtórzenie treści zakazów obowiązujących w granicach rezerwatu na mocy art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późno zm.). Tym samym formułowanie tego typu zapisów stoi w*

sprzeczności z § 137 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 100 poz. 908), zgodnie z którym w uchwale i zarządzeniu nie powtarza się treści ustaw, ratyfikowanych umów międzynarodowych i rozporządzeń. Doprecyzowania wymaga również zakres ustaleń, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 2 ppkt a) tir 2 i 3, ppkt b) tir 4 i 5, ppkt c) tir 4 i 5 i ppkt d) tir 2 i 3. Zapisy w obecnej postaci: "nie należy prowadzić działań mogących przyczynić się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat" oraz "należy zapewnić możliwość migracji zwierząt, w szczególności do sąsiednich kompleksów leśnych" mają zbyt ogólną postać, co najprawdopodobniej będzie w przyszłości skutkowało brakiem respektowania tego typu ustaleń. Sugeruję zatem wskazanie konkretnych przykładów lub grup przedsięwzięć, których realizacja jest niepożądana z uwagi na negatywny wpływ na poziom wód gruntowych w rezerwacie. Uzasadnione jest rozważenie w tym miejscu prac takich jak np. konserwacja lub budowa nowych urządzeń melioracji szczegółowych. Natomiast w przypadku migracji zwierząt należy wskazać sposoby, za pomocą których stan taki zostanie osiągnięty – zapewnienie możliwości migracji stanowi bowiem cel, nie zaś drogę do osiągnięcia takiego założenia. Sposób eliminacji zagrożenia wskazany w załączniku nr 1, wiersz 7 tabeli zarządzenia, o którym mowa w pkt 1), skutkuje tworzeniem ustaleń do m. in. planów miejscowych, które powielają treść zakazów obowiązujących w granicach rezerwatu. Praktyka taka jest nieprawidłowa i wymaga wprowadzenia zmian, gdyż koliduje z § 137 "Zasad techniki prawodawczej", tzn. sprowadza się do powtarzania treści przepisów ustawy o ochronie przyrody.

§ 7 ust. 1 pkt 1 zarządzenia nie stanowi powtórzenia treści zakazów ujętych w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, lecz jest ustaleniem dotyczącym eliminacji zagrożeń dla rezerwatu. Podstawowym zagrożeniem dla rezerwatu, jest wzrost urbanizacji i związana z tym presja zabudowy na ich obszar, co pociąga za sobą zagrożenie lokalizacji na jego obszarze obiektów, w szczególności infrastruktury technicznej (kanalizacja, drogi, elektryczność i inne), towarzyszących budownictwu. W celu przeciwdziałania powstaniu tego typu sytuacji, regionalny dyrektor ochrony środowiska otrzymał, poprzez art. 20 ust. 3 pkt 2 i 7 ustawy o ochronie przyrody, delegację do tego, aby w planie ochrony rezerwatu identyfikować wszelkie zagrożenia oraz definiować sposób ich eliminacji. Sposób sformułowania w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody obowiązujących w rezerwacie zakazów sprawia, że wszystkie zidentyfikowane w planie ochrony zagrożenia, mające wpływ na jego walory przyrodnicze i kulturowe, posiadają znamiona czynu zabronionego, powodującego naruszenie obowiązujących w nim ograniczeń. Nie można zatem, przy definiowaniu w

planie ochrony zagrożeń i sposobu ich eliminacji, uniknąć sytuacji, w której wskazane zagrożenia będą stanowiły naruszenie obowiązujących w rezerwacie zakazów, a sposób ich eliminacji będzie zdefiniowaną formą zabezpieczenia rezerwatu przed powstaniem tego typu sytuacji. I tak, kiedy zdiagnozowanym w planie ochrony zagrożeniem dla rezerwatu jest określona sytuacja np.: antropopresja i związana z nim konieczność zajmowania obszaru rezerwatu pod powstającą infrastrukturę, niema innej możliwości wyeliminowania tego zjawiska z jego terenu, jak wprowadzenie planem ochrony ustaleń niedopuszczających do powstania tego typu sytuacji np.: wskazujących na konieczność zachowania dotychczasowego przeznaczenia i sposobu użytkowania gruntów. Przy takim stanie prawnym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie nie mógł wykreślić z projektu zarządzenia zapisów § 7 ust. 1, gdyż spowodowało byto usunięcie sposobu eliminacji zdiagnozowanych zagrożeń. Nie ma możliwości wymienienia w projekcie planu ochrony wszystkich przedsięwzięć, których realizacja może mieć wpływ na rezerwat np.: na panujące w nim stosunki wodne. Rolą planu ochrony, jest zabezpieczenie rezerwatu przed działaniami jakie mogą mieć negatywny wpływ na jego walory, a nie definiowanie katalogu przedsięwzięć, których nie można realizować. Ponadto uzyskanie jednoznacznej odpowiedzi czy dane przedsięwzięcie wpływa, a jeżeli tak to w jakim stopniu, na rezerwat, możliwe jest dopiero, kiedy będzie znana pełna charakterystyka zamierzenia, pozwalająca je ocenić. Nie znając pełnych parametrów inwestycji nie można mówić o stopniu jego wpływu na rezerwat. Tak więc definiując na etapie projektu planu ochrony sposób eliminacji danego zagrożenia, poprzez podanie zawężonego zakresu inwestycji mogących mieć wpływ na rezerwat np.: budowa lub konserwacja urządzeń melioracji wodnych, może doprowadzić do tego, że plan ochrony okaże się nieskutecznym narzędziem ochrony wartości przyrodniczych rezerwatu. Tym niemniej przeredagowano zapis tego paragrafu w taki sposób, aby nie był on literalnym powtórzeniem zakazów wskazanych w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody;

- 2) *ponadto ustalenia do planów miejscowych, a w szczególności te o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 2 ppkt a) tir 1, ppkt b) tir 1 i 2, ppkt c) tir 1 - 3 oraz ppkt d) tir 1, nie zostały umotywowane w uzasadnieniu zarządzenia. W szczególności nie jest jasne na jakiej podstawie oszacowano odległości, w których mają obowiązywać poszczególne ustalenia, np. dotyczące braku zabudowy w odległości do 100 m od granic rezerwatów, a także z czego wynikają graniczne wielkości powierzchni działek, na których dopuszcza się zabudowę siedliskową. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że ustalenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mogą*

powodować określone skutki prawne, w tym o znaczeniu gospodarczym, w stosunku do podmiotów władających terenami sąsiadującymi z rezerwatem przyrody, co rodzi konieczność uzasadnienia przyjmowanych ustaleń. Pragnę również wskazać, że w § 7 ust. 1 pkt. 2 odniesiono się do "obszaru otuliny rezerwatu", podczas gdy z treści zarządzenia nr 7 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 29 maja 2009 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Biele Chojnowskie" (Dz. Urz. Woj. Mazow. Nr 111 poz. 3153) nie wynika, aby przedmiotowy rezerwat posiadał otulinę.

Zapisy § 7 projektu planu ochrony został zredagowany w oparciu o analizę wpływu na rezerwat sposobu zagospodarowania przestrzennego, jaki został zaplanowany w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Przebieg wskazanych w tym paragrafie granic poszczególnych stref, ma swoje odzwierciedlenie w granicach stref wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Przeprowadzona analiza wykazała, że uwzględnienie w projekcie planu ochrony zapisów planowania przestrzennego, pozwoli na zachowanie spójności ekologicznej rezerwatu. W związku z powyższym, istnieje wzajemne powiązanie pomiędzy wskazaniem projektu planu ochrony a zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i zależność ta stanowiła podstawę do zdefiniowania zapisów § 7. W związku z tym, że rezerwat nie posiada ustanowionej otuliny, wykreślono z projektu planu ochrony zapisy mówiące o otulinie;

- 3) *w załączniku nr 2 do zarządzenia, o którym mowa w pkt 1), w wierszach od 1 do 12 tabeli ujęto jako odrębne działania ochronne szereg zabiegów, które posiadają tę samą metodykę ich realizacji, tzn. wszystkie dotyczą procesu usuwania gatunków obcych, a także charakteryzują się taką samą intensywnością i częstotliwością wykonywania. Ponadto działania zaplanowano w tych samych lokalizacjach. Zastosowany podział opiera się jedynie na przynależności gatunkowej zaplanowanych do usunięcia roślin, a także na adresach leśnych poszczególnych wydzieleń drzewostanowych. W mojej opinii podział taki należy uznać za zbędny, gdyż nie wnosi on wartości dodanej do treści aktu prawnego, przy równoczesnym zbędnym zwiększaniu jego objętości. Stąd treść pierwszych 12 wierszy przywołanej tabeli należy streścić do 1 wiersza, w którym zostaną uwzględnione wszystkie gatunki oraz miejsca realizacji działania ochronnego. Stan taki umożliwi również zastosowanie jednego wspólnego, w zastępstwie 5 przedstawionych obecnie załączników mapowych prezentujących miejsca realizacji działań ochronnych (załączniki 3, 4, 5, 6 i 7). Treść załączników o numerach od 4 do 7 jest niemal identyczna, co stanowi wystarczające uzasadnienie dla zaprezentowania ujętych w nich działań łącznie na 1 mapie oraz*

dodanie treści załącznika nr 3. W nawiązaniu do powyższego proszę również o zredukowanie do 1 wiersza działania określonego jako Monitoring II, ujętego obecnie w 4 odrębnych wierszach załącznika nr 2. Proszę również o należyte umotywowanie w uzasadnieniu zarządzenia ostatniego spośród działań ochronnych wymienionych w omawianym załączniku nr 2, tj. oznakowanie rezerwatu. Należy w tym miejscu wskazać przyczyny, dla których konieczne jest zastosowanie oznakowania granicy rezerwatu odmiennego od przewidzianego w ustawie o ochronie przyrody i jej przepisach wykonawczych.

Nanosi się poprawki w projekcie planu ochrony poprzez połączenie działań dotyczących usuwania leszczyny, czeremchy amerykańskiej i dębu czerwonego w jedno działanie.

Dla działania Monitoring II pozostawia się w sporządzonej do załącznika nr 2 tabeli, rozbić tego działania na cztery wiersze, gdyż każdy wiersz odpowiada z osobna innej lokalizacji i powierzchni. Ujęcie tych informacji w jednym wierszu spowodowałoby utratę ich czytelności.

Zaplanowany w projekcie planu ochrony sposób oznakowania przebiegu granicy rezerwatu ma na celu wyraźne wskazanie jej w terenie. Rezerwat nie obejmuje całych działek ewidencyjnych, czy też oddziałów leśnych, których granica opiera się na łatwych do odnalezienia w terenie elementach np.: drogach. Przebieg granicy rezerwatu po wyodrębnionych wewnątrz drzewostanów, w ramach oddziałów leśnych, pojedynczych wydzieleniach leśnych sprawia, że ustalenie dokładnego jej przebiegu w terenie, jest rzeczą bardzo trudną a dla osób nie związanych z leśnictwem staje się wręcz niemożliwa. Problemu tego nie rozwiązuje ustawianie na obrzeżach rezerwatu tablic. Z racji tego, że plan ochrony jest aktem prawnym powszechnie obowiązującym, granica rezerwatu winna być czytelna dla każdego kto znajdzie się w jej zasięgu. Z tego tytułu, zaplanowano w projekcie planu ochrony, jako działanie ochronne, oznakowanie rezerwatu w taki sposób, aby było ono dla każdego łatwe do odczytania w terenie. Należy również wskazać, że uczytelnienie granicy rezerwatu zabezpieczy go przed nieświadomym wejściem na jego obszar osób poruszających się po graniczącym z nim terenie;

- 4) *w załączniku nr 8 do zarządzenia, o którym mowa w pkt 1) widnieje niejednoznaczne wskazanie obszaru udostępnianego - zastosowano odniesienie do załącznika nr 9 zawierającego mapę z oznaczoną lokalizacją. Nie jest przy tym jasne co stanowi obszar udostępniony, tzn. czy jest to droga leśna, szlak, czy też inna lokalizacja. Proszę zatem o jednoznaczne określenie tego terenu, np. w postaci nazwy tego miejsca oraz odniesienia do adresów wydziałów leśnych. Pragnę również nadmienić, że w*

przypadku, gdy lokalizacja ta stanowi drogę leśną, szlak turystyczny lub inny teren, którego zgodnie z przesłanym do Państwa w piśmie z dnia 24.10.2013 r., znak DOP-OC.600.256.2012.HS.3 stanowiskiem GDOS nie należy udostępniać na podstawie zapisów w planie ochrony rezerwatu, to zapisy o udostępnieniu tego terenu należy usunąć.

W świetle obowiązującego prawa, decydującym znaczeniem przy wyborze rodzaju aktu prawnego, w którym winny znaleźć się regulacje dotyczące udostępnienia rezerwatu, jest powiązanie sposobu udostępnienia rezerwatu z celem, jakiemu ma ono służyć. Jeżeli udostępnienie rezerwatu ma służyć wyłącznie zapewnieniu swobodnej komunikacji pieszej czy też rowerowej, np.: pomiędzy dwiema miejscowościami, aktem prawnym wprowadzającym w życie tę regulacją prawną, będzie zarządzenie wydane w oparciu o art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o ochronie przyrody, którym wyznacza się w rezerwacie szlaki, na których nie obowiązuje zakaz ustalony tym przepisem. Natomiast, jeżeli udostępnienie rezerwatu następuje poprzez wskazanie w nim obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa wraz z określeniem sposób ich udostępnienia, aktem prawnym wprowadzającym w życie tę regulacją prawną, będzie zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody, plan ochrony. Należy w tym miejscu wskazać ponadto, że ustawa o ochronie przyrody nie definiuje co należy rozumieć pod pojęciem obszaru czy też miejsca. Wychodząc jednak z definicji matematycznej, za obszar należy przyjąć każdą płaszczyznę, dla której możliwe jest ustalenie jej powierzchni. Tak więc obszarem będą zarówno obiekty nieliniowe np.: duży, o nieregularnym kształcie, kompleks leśny, jak i obiekty liniowe np.: wyodrębniona w tym kompleksie i posiadająca swoją powierzchnię droga czy też rzeka. Wskazane w projekcie planu ochrony obszary i miejsca udostępnione są dla celów edukacyjnych i turystycznych. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wskazując te miejsca wybierał obiekt, dla którego możliwe jest określenie powierzchni, opierając się przy tym w głównej mierze na stanie faktycznym w terenie. Wskazany w projekcie planu ochrony obiekt liniowy jest drogą posiadającą swoją powierzchnię 0,052 ha. Przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny pozwala uznać, że udostępnione w planie ochrony obszary i miejsca nie są wyznaczanymi w oparciu o art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o ochronie przyrody szlakami, lecz są w rozumieniu art. 20 ust. 3 pkt 5 tej ustawy udostępnionymi obszarami. Natomiast zdefiniowany w projekcie planu ochrony sposób, w jaki można poruszać się po wskazanych obszarach, jest niczym innym, jak sposobem ich udostępnienia, który

zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody, należy zawsze łączyć z użytym określeniem celu udostępnienia rezerwatu.

Projekt zarządzenia został przesłany zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody do zaopiniowania Radzie Miasta i Gminy Piaseczno. Rada nie wydała uchwały w sprawie przedłożonego projektu zarządzenia, stosując tym samym, przewidziany przez ustawę o samorządzie gminnym, tryb milczącego przyjęcia tekstu projektu zarządzenia bez zastrzeżeń.

Projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na Nadleśnictwo Chojnów, w którego zasobach gruntowych znajduje się rezerwat;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdą w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) zaopiniowaniu przez Radę Gminy Piaseczno;
- 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.);
- 4) w związku z art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 260 000 zł (słownie: dwieście sześćdziesiąt tysięcy złotych) w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony. Skutki finansowe wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony rezerwatu, których koszty mogą być finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) funduszy jakie przyznawane są, zgodnie z odrębnymi przepisami, zarządzającemu rezerwatem Nadleśnictwu Chojnów;
- 2) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.);
- 3) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie rozporządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta przedmiotowym zarządzeniem nie jest objęta prawem Unii Europejskiej. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.